

1-й КУРІННИЙ ОТАМАН.

Так що-ж робить? Не вже зламати знову
Той рішенець, що ми скрепили тут?

КОШОВИЙ.

Ламали-ж перш... Але я вам даю
Робити все, що розум вам покаже.
Мені-ж тут більш нема чого робить, —
Я наробивсь, — і з мене вже доволі! (*Виходить.*)

(*Після гомону.*)

1-й КУРІННИЙ ОТАМАН.

Так що-ж, брати, — великі речі нам
Промовив наш розумний батько зараз, —
Що до мого козацького здання,
То мусим ми чинить з Гетьманом згоду
Та приєднать свою останню міць
На те, щоб нам добыть з Гетьманом долю!

1-й БУРЛАКА.

Я згоден теж... в душі моїй горить
Страшна злоба на гордого Мазепу,
Але тепер, коли важливий час
В нас вимага, забувши всі змагання,
Зложить усе на спільний вівтар наш,
Щоб запалить на ньому сьвітло правди,
То перед сим лишаю я злобу
І подаю і вороженькам руку!

2-й КУРІННИЙ ОТАМАН.

Так значить що, — повинні ми тепер
Наладити те, що перш розруйнували!

3-й КУРІННИЙ ОТАМАН.

Та як-же се, панове, проробить?

4-й КУРІННИЙ ОТАМАН.

Як повернуть до перших дум козацтво?

1-й БУРЛАКА.

Дарма! ходім: ми зробим все, як слід
І вернем те, що перше загубили.

(*Всі виходять.*)

С Е М А Я В А.

(Входить кошовий).

КОШОВИЙ.

Страшений час... Хвилює вся душа
 І тріпотить у грудях серце дуже...
 Такий слухний, такий величний мент
 І загубить було так дивно легко.
 Згубити те, від чого, можна мать!
 Аж голова кружляє мимоволі...
 Свобідний край... веселий, вільний люд...
 Відрада скрізь... одверті правді груди...
 О, що за рай згубити ми могли-б
 І що за рай чекає нас у прийшлім.
 О, сьвіте мій! О, доленько не зла,
 Подай-же ти, подай орлині сили,
 Щоб скасувать ворожу міць страшну,
 Та на степах, се плачуть в нас руїни,
 Розлити в-щерть сьвятеє скрізь добро,
 Де вільний сьвіт в промінні-б вільнім сяєв
 А коли-ж нам не приведе талан,
 Щоб до кінця довести замір гордий,
 То хоч за те дамо своїм синам
 Сьвятий зразок, як треба всім, хто щирий,
 За рідну честь вмирати без страху,
 Ще й на устах із усьміхом веселим.
 Так наперед! Не страшно лиха нам,
 Бо і сконать за рідний край утішно!

(Чутко гукки за лаштунками.)

О С Ъ М А Я В А.

1-й КОЗАК *(за сценою)*.

Де батько наш? Де батько Кошовий!

2-й КОЗАК.

Шукали скрізь, — ніде єго немає.

3-й КОЗАК.

Чи не пішов він геть кудись відсіль
 На береги Дніпрові мовчазливі,
 Щоб ту нудьгу, що в грудях запеклась,
 По тім Дніпру за хвилию прогнати?

4-й КОЗАК.

Мабуть, що так...

5-й КОЗАК (з юрбою, виходячи).

Е, ні! аж ось де він!

1-й КОЗАК (наближається ся).

Ой, батьку наш, Отаман-Кошовий,
Дозволь тобі промовить слово щире!

КОШОВИЙ.

Щож, синку мій, кажи, як забажав —
Послухатъ вас я завше є охочий!

1-й КОЗАК.

Татуню наш, наш орле дорогий —
Дозволь тобі немудру притчу мовить.
В житті людським почаству випада,
Що діточки, до батька завше щирі,
Розсердять чимсь — его свого орла,
Що від негод їх всяких захищає, —
Тоді то він і гнівний і сумний
А в хаті всій встає похмурість дика...
Але-ж коли той батько мовчазний
Свій гнів важкий положить знов на ласку...
То оживе вся хата козака
І в ній немов ясна весна заграє,
Та сонечко засяє золоте...

КОШОВИЙ (поволі).

Правдива річ... Немає лиха більш,
Коли батькам не суть слухняні діти, —
У хаті і них один тоді роззор
І ні ладу, ні почеси немає...

1-й КОЗАК.

Так, батьку, і нині вийшло в нас,
Що й ми твої слухняні завжди діти,
Тебе свого ясного татуса
Та розгнівить устигли ненароком.
І в душах наш повстав великий сум
І сонечко погасло нам блискуче.
Пробач же нам за розум наш дурний
І хай сей раз нам стане за науку!

Пробач-же нам і в нашій хаті знов
Засяє хай погасле нині сонце!

КОШОВИЙ.

Завіщож вам, дітки, і пробачати,
Ви і самі розумними есте,
Так не мені учити вас мудроті.

1-й КОЗАК.

Ще просим раз... Просіть-же, гей брати!
(Всі здіймають шапки.)

2-й КОЗАК.

Всі просимо.

3-й КОЗАК.

Простіть нас, батьку любий!

КОШОВИЙ (розчулений).

Спасибі вам, — спасибі вам, дітки,
Що честю ви мене ушанували.
Не вже-ж пак я не можу вас простити
Прощаю вас, прощаю діти-квіти,
Коли самі пізнали ви свій гріх!

1-й КОЗАК.

Пізнали ми... Пізнали шкоду нашу —
І раді ню до ладу повернуть...
Готові ми під прапор стать Мазепин
І кров свою за него проливать,
Щоб зрятувать народ свій від неволі,
Що в ній тепер без краю він кона...
Так, батьку, так, за рідну неньку ми
Свої кістки в борні зложить готові...

2-й КОЗАК.

Збагнули ми, що вельми річ трудна
І що її провадить зараз треба...

3-й КОЗАК.

Ти, батьку наш, у всему правий був, —
Хвала-ж тобі, хвала за правду чесну...

4-й КОЗАК.

Хвала тобі, — ти, батьку, нас підніс
На ту борню, в якій наш край нужденний.